

מיכל פאר

צילומי לילה

בחשיכה הסמיכה יצאה אל החצר, בסודר אדום שכיסה את כתפיה הרזות, פעם, כשהיתה בת ארבע-עשרה, חלמה, שם גם מצא אותה גבריאל בלילה ההוא: אשה בשיער בהיר ארוך, זרועותיה דקות פשוטות לצדדים, עיניה חומות גדולות, שקועה בתוך כורסה דהויה מרופדת פרחים.

התעכב בכניסה לחצר, עמד מתחת לפיקוס. "קר הלילה, לא?" שאל. לא היה איכפת לו שלא ענתה, ובכל זאת אמר: גבריאל, גבריאל בלום.

שלט עץ היה נעוץ לגזע הפיקוס העתיק: משפחת פיי. עטלף טס מתחת לעלווה, נעלם. גבריאל עקב אחרי האשה. היא לא זזה. הלמות עצבנית פשטה מלבו אל גבו אל עורפו אל עיניו. נכנס. חצר גדולה, מלבנית, הבית ניצב בחלק הקדמי. אור לבן פרץ מחלונותיו הפעורים. כמו ספינת הצלה נראה לו הבית הזה. בחלק האחורי של החצר הסתככו שיחי בוגנוויליה, אדמה תחת שכבות של פרחים, עלים נרקבים, נמלים, עכבישים, טחב.

קר הלילה, גברת פיי. ותארי לעצמך שהסתיו עוד לא הגיע.

התקרב. יכול היה לומר לעצמו שהיא מבוגרת, עייפה, משך שנים היא יושבת כאן בלילות. ציין לעצמו רק שהיא לא קפטן ספינת ההצלה שלו.

היא התבוננה בו בשקט. דימתה אגלי זיעה נוטפים מעורפו אל גבו, אצבעותיו לופתות מכשיר קשר, שערו גזור ברישול מתנופף מצד לצד. כמה יש לו לאדם שנכנס כך אל חצר ביתי. אבל התרוממה, הושיטה לו את ידה.

חמה נגעה כפה בידו והוא התענג, הביט בפניה, גילה שהיא יפה, יפה מאוד לגילה. עיניה נראו שלא ידעו שינה הרבה זמן. היא מתחה את זרועותיה למעלה, כאילו התפללה.

"הכוכבים לא נראים הלילה..."

קולה הפתיע אותו, רך, כנוע, קטוע, כביכול הברות ראשונות מזה ימים רבים.

"תארי לעצמך, גברת פיי, אדם רוצה דבר אחד והדבר הזה כל הזמן חומק ממנו..."

"זה נכון, חשבתי למצוא כוכב נופל, אבל ראה: ערפל. אור ירח דל. לילה קשה אורב לנו". שילבה את ידיה זו בזו, בחנה אותו. "מה אתה מחפש בארץ המישור הזאת?"

"אני בימאי, מביים פרסומות. רק מה, באותה מידה יכולתי להיות פושע נמלט שמחפש מסתור, נניח במחסן שלך, ולא היית יודעת - "...", ליבו רעש בתוך גופו, עוויתותיו גברו. "אולי אפילו הייתי משלם לך תמורת המחסן שלך ואיזו ארוחת בוקר הגונה..."

"אילו היה לי מחסן, היית יכול אולי להסתתר בו, אבל אין לי", אמרה. "הנה, אחר הצהריים עברתי ליד הקונסרבטוריון, וראיתי אשה וילדה יורדות במדרגות הבניין. הילדה החזיקה תיק של כינור קטן. האשה אמרה לילדה, שהיתה בת שש, אולי שבע, הבאתי לך הפתעה, והוציאה חטיף שוקולד, והיא, הבת, נרגשת, קרעה את העטיפה ושאלה, אבל איך, איך ידעת שאהיה טובה היום? בטח שידעתי, ענתה לה אמה. אלוהים לחש לי..."

משב רוח ניענע את הבוגנוויליה, עוד פרחים נשרו אל האדמה.

"ואתה, האם היית טוב היום?"

"מה להגיד לך? ואם באמת אני פושע? צווארון לבן, פושע מלחמה, סוחר

ברכוש גנוב? מה אז?"

חיכה שתעכל את דבריו, הפשיל את השרוול, חשף את זרועו, הראה לה קעקוע: מה הוא היה עושה כעת?

"גבר צריך לרדת על ברכיו לפני שהוא נלחם".

אהה.

אני יורד על ברכי לפניך, אני נלחם על המחסן הזה, גברת פיי, אם יש לך מחסן, אני רוצה בו ללילה הזה. תארי לעצמך שהייתי יכול להפוך כל אבן כאן, לרמוס כל שיח, להבריח עטלפים, זה בדם שלי. אז אני נתקל במלים האלה שאני בעצמי צרבתי אותן כמחט חמה אל תוך הבשר שלי, לא פעם לא פעמיים, עשרות פעמים הכנסתי את המחט לתוך הבשר, כשביל שהמלים האלה יעצרו אותי מלכבוש כל דבר שנקרה על דרכי. מה הוא היה עושה כעת?

שתקה.

יורד על ברכיו...

עיניו ברקו. הפנה אליה את גבו, נכנס אל החצר. שלח את ידו לסבך הבוגנוויליות, אצבעותיו גילו קיר אפור, טחוב. הוא שבר את הענפים, מפרקיהם החדים פצעו את אצבעותיו. רגע אחד עצר כדי להביט בדם, ואז פרע את הענפים, אשכולות פרחים נפלרו לאדמה, חשף חלון קרוע בקיר, זגוגית מאובקת,

העוויות בעיניו גברו, בקושי יכול היה לראות בעינו השמאלית, מאחור עלה קול צעדיה, מאצבעותיו נטף הדם, הוא הסתובב אליה ואמר, "גברת פיי, אני חושב שמצאתי בחצר שלך מחסן!"
 "לא ידעתי", לחשה. "לא ידעתי".

אנשים נכנסו אל החצר, נשאו עימם ציוד צילום, תאורה, ארגזים. גנרטור זימזם ללא הרף. גברת פיי עמדה בכניסה. מדי פעם הפריע אחד מאנשי הצוות, שאל משהו, היא הינהנה, לא באמת שמעה. גבריאל קרב אליה, עיוור בעינו השמאלית, בעוד את הימנית המשיכו לתקוף אותן עוויות שהגיעו מלבו.

"את רואה? לא זכרת אפילו שיש לך מחסן, או שלא רצית לתת לי אותו", משך בכתפיו. "בינינו, מה זה משנה? אני צריך רק את הקיר הזה עם החלון. אפילו חשמל הבאנו איתנו. את לא תאמיני איזה יופי נעשה לך את המחסן. תארי לעצמך שאפילו את לא תכירי אותו. אחר כך תוכלי לראות אותו בפרסומת בטלוויזיה, בקולנוע, בכל מקום. הפרסומת הזאת עוד תעשה טוב למישהו, מישהו ילך ויקנה את הטלפון הזה שאני מפרסם במחסן שלך, אולי אפילו יציל איזה ילד, ילדה, לכי תדעי..."

חשב רגע ואז הוסיף: "זה כל העניין. אדם רואה משהו בטלוויזיה, נגיד מחסן, פשוט מחסן: קיר טחוב, חלון, מישהי יושבת בפנים, מצפה. שום דבר מיוחד. אבל הוא אמיתי, כמו הירך שלך, או כמו הלב שלך שפועם כשהגבר שלך נוגע בך. את ממש מרגישה שהיית יכולה להיכנס אל המחסן הזה, למלא את החלל שלו בגוף שלך, בגוף הזה, הממשי שלך". הוא התבונן בה בעינו האחת, מבטו התעכב על חזה, על צווארה הארוך, אור עדין שטף אותו בכתוליות. גבריאל השתוקק ללקק אותה, מלמטה למעלה, "שהוא לגמרי לא רע, הגוף הזה, אפילו יפה..."

"לא נכנסתי אליו שנים..."

"תוכלי לשמור בתוכו כל דבר שתרצי, צעצועים של הילדים, תמונות שאת לא תולה בבית, מראות של מכוניות, כל דבר. יש לך ילדים?"
 "בעלי מת."

"ננקה לך אותו. יופי של מחסן. פרפרים יהיו עליו, לא אמיתיים, דמיוניים. ממשי כמו החיים".

עטלפים טסו מתוך הפיקוס, עצרו מעליהם, אולי ביקשו סיבה לא לנרוד יותר.

"את יודעת, אני לא רואה עכשיו בעין אחת, ובכל זאת אני רואה היטב. את כל כולך אני רואה. כמה את יפה. זהו, את תהיי השחקנית שלי. האשה במחסן. תארי לעצמך איזה מפורסמת תהיי".

היא חייכה והוא חשב שהיא נראית כמו ילדה, כל כך צנומה היתה, כמעט שקופה.

"בסוף שופטים אותך אם לא מעדת", אמרה. "אם הלכת בתום. אעשה מה שתרצה -".

"אל תיבהלי ממני, גברת פיי. לא סתם צרבתי את המלים האלה על הבשר שלי, מה הוא היה עושה כעת. את מאמינה לי?"
 "למה שלא אאמין?"

הגיעו עוזרי הפקה, טבלו מברשות בפחיות צבע צהוב, צבעו את הקיר האפור.

"לא יודע, לפעמים יש אנשים", התבונן בפועלים בעינו הימנית. "אדום! אדום! לא הגועל נפש הזה", צרח.

הוחלפו פחיות הצבע באחרות, הקיר נצבע אדום, עוזרת אחת, כהת שיער, מיהרה ועמדה לפני הקיר, ציירה עליו בתנועות מהירות פרפרים לבנים. גברת פיי גררה את הכורסה שלה והתיישבה לידה.

"כואי גברת פיי, אצייר גם לך פרפר", הציעה העוזרת כשסיימה לצייר את הפרפר האחרון. ניגבה את ידיה בשרוול מכנסיה, הוציאה פנקס שחור מכיסה, תלשה ממנו דף נייר וביקשה לצייר עליו.

"אפשר?" ביקשה גברת פיי. הגישה לה את זרועה והצביעה על פרק כף ידה.
 "כאן. בדיוק כאן אני רוצה פרפר, אם לא איכפת לך".

הוציאה עוזרת ההפקה עט אדום והחלה לצייר.
 "בתמורה, אגלה לך ששמי אינו גברת פיי", לחשה גברת פיי באוזנה. "קוראים

לי אנה, ואם תרצי אז אנה פיי-משהו..."

עוזרת ההפקה חזרה על השם בקול שקט.

אז סיפרה לה אנה חלום שחלמה כמה פעמים. בחלום גילתה שפרפר כהה צרוב לה על פרק כף ידה הימנית, ממש כאן, הצביעה. "הבנתי שזה סימן, אבל לא ידעתי של מה, רק שעלי להסתירו מאנשים. לכן לבשתי חולצה עם שרוולים ארוכים. גיליתי גם שהפרפר יכול להתעורר לחיים ולשאת אותי על כנפיו בזמן שאני נושאת אותו על פרק ידי. בחלום הופיעו גם אמי וסבתי, וגם סבתה של אמי, וסבתה של סבתי, כל שושלת הנשים במשפחתי, יחד ירדנו בגרם מדרגות לולייני, מתחתינו היתה תהום. אני, הצעירה מכולן, אחזתי במעקה שלא אמעד,

אבל לרגע הופשל שרוולי והן גילו את הפרפר. מיד איבדתי את שיווי המשקל והתמוטטתי אל התהום. בדיוק אז אני מתעוררת, כל פעם באותו מקום, לצליל אותו רעש חבטה של הגוף המתנפץ אל הקרקעית. תמיד לא מבינה, הרי הפרפר ענוג כל כך, ואני, אני הרי לא יכולתי להתנגד..."

פרפר אדום, נקודות רבות על כנפיו, עמד על פרק כף ידה של אנה.

חפצים נזרקו מן המחסן, נערמו זה על גבי זה. גבריאל נכנס, שטוף זיעה, הסיט את ראשו לשמאל כדי להיטיב לראות מעינו הימנית את ההתרחשויות. המחסן עמד כעת ריק, אנשי ההפקה הקימו בו את התאורה. הוא ביקש לגרור פנימה את כורסת הפרחים, להעמידה ליד החלון. עוזרת ההפקה רצה אחריו, שלפה חוט ומחט, תיקנה כמה חורים בריפוד הכורסה. תנועותיה היו מהירות, והוא כרע לידה, נפעם, משתוקק, ליטף את חזה, את בטנה, את ישבנה.

"למה אני?"

"הציצים שלך משגעים אותי, כל הזמן אני מסתכל עלייך ומתאפק. אני יורד על ברכי. תיכף נכניס לפה את הגברת הזאת, נצלם אותה. מה את אומרת? אני אוהב את הטעם שלך. תארי לעצמך שאחר כך את ואני ניכנס אל תוך הבית. תגידי לי שכן..."

אנה עמדה על מפתן דלת המחסן.

"הנה גברת פיי", הזדקף. "בקרוב את והמחסן שלך תהיו מפורסמים, גברת פיי-..."

אנה פסעה פנימה מהססת, לרגע כמעט התמוטטה. עוזרת ההפקה מיהרה והושיבה אותה על הכורסה.

"אחת־שתיים ונגמור עם זה. מוכנים?" צעק גבריאל מעבר לחלון. "איפה העוזר־במאי שלי? הבנת מה את צריכה לעשות?" פנה אל גברת פיי. "רק להביט החוצה. כאילו את מצפה למשהו, למישהו..."

"עוד רגע", ביקשה עוזרת ההפקה. "חייבים לסדר לה את השיער, אולי הייתי שמה לה צעיף בהיר שיאיר קצת את הפנים שלה, לא?"

"כן, אולי זה ירענן אותה", אישר.

עוזרת ההפקה הברישה את שיערה של אנה, מלמעלה למטה, בעדינות, וסיפרה לה על טיול שעשתה למרכז איטליה, איך בכפר קטן שביקרה בו ישבה בבית קפה והמלצר ניגש, שאל מה את עושה, והיא ענתה, אני ציירת. המלצר עזב לרגע ואז חזר עם כוסית יין אדום לכבודה, מוֹנְטְפּוֹלְצ'אנו, התיישב ושוחח איתה

על ציירים שאהב, נתן לה דף נייר לבן וביקש: ציירי לי אפוקליפסה.

"כך", לחשה אנה. "קץ הימים מתחיל בתוך הבית".

אימה לפתה אותה. אבל התאורה הועמדה כבר מחוץ לחלון, פנסיה כווננו אל פניה, אור מלאכותי עז פרץ ובבת אחת התבהרה האפוקליפסה שלה, נכחה בכל, והיא, אפלולית סגרה עליה, ממי אירא? שמעה את השתיקות שנערמו בבית, בחצר, במחסן, לא להגיד דבר, ממי אפחד? לא להביט, לא לומר מלה, לא לצעוק, לא להתנגד.

הציוד הועמס על הטרנזיט של ההפקה, אנשי הצוות דילגו פנימה, נסעו מהמקום, הותירו אחריהם שובל אבק.

גבריאֵל נכנס למכוניתו, התכונן לנסיעה. שרכב את ראשו מחוץ לחלון המכונית.

"את באה?" קרא לעוזרת ההפקה.

היא נכנסה, התיישבה לידו. חייך אליה, תחב את כף ידו בין ירכיה.

"את חמה", אמר. התניע את המכונית.

"לא הספקתי להגיד לה שלום כמו שצריך. חכה לי, טוב?" ביקשה. הוא שלח את זרועו להצמיד אותה אליו, נתקל במלים החרוטות על עורו.

"תארי לעצמך שהרסנו לה את כל הבית ואנחנו ככה עוזבים", אמר.

"בוא נשלם לה על כל הסיפור הזה", הציעה. "אחרי הכל, ההפקה...".

הוא הוציא מתיקו פנקס צ'קים. "תרשמי".

"כמה לרשום?"

"תני לי", רשם סכום, תאריך, שמות.

עוזרת ההפקה יצאה מהמכונית, החזיקה בצ'ק, חזרה לחצר הבית. אור שמש שטף את המקום.

קראה, "גברת פיי?"

דפקה בדלת הבית הפתוחה. משלא נענתה, נכנסה פנימה. שוטטה בין חדריו, נתקלה באלבום מלחמה מוטל על הרצפה, בארגזים חתומים, בתצלום ילדה, הבעת פניה קודרת במסגרת כהה, בכתמי לחות, בצרור עלונים מזמינים להסתלק לערים רחוקות. מיהרה לצאת החוצה, מילאה ריאותיה אוויר נקי. פנתה אל ירכתי החצר. דימתה שראתה יד מושטת מן החלון בינות לסבך הבוגנוויליה.

"גברת פיי? אנה?"

נכנסה אל המחסן, מצאה אותה יושבה ליד החלון: שקועה בעלטה, בכורסה

מרופדת, ידה מושטת אל מחוץ לחלון, ראשה נח על זרועה. היא קרבה אליה, הניחה יד על כתפה, לחשה דבר־מה באוזנה, אבל רק כשרכנה קרוב אליה הבחינה בענפי הבוגנוויליה שפשטו מהחלון פנימה, השתרגו סביב אצבעותיה, זרועה, ליפפו את צווארה, שלחו רשת גידים אל סנטרה, אל תוך מחילת פיה, ארובות עיניה, פרחים אדומים־אדומים.